

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ11/2020

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 20^η Φεβρουαρίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι (2020) ημέρα Πέμπτη και ώρα 09.30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Πρόεδρος: Γεώργιος Καταπόδης
Αντιπρόεδρος: Αδάμ Καραγλάνης
Μέλη: Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης
Δημήτριος Λουρίκας (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Μαρία Στυλιανίδου
Ερωφίλη Χριστοβασίλη

Γραμματέας: Μαρία Αντωνοπούλου, Π.Ε. Διοικητικού – Οικονομικού.

Εισηγητής: Ευάγγελος Ιατρού, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ ειδικότητας διπλωματούχων μηχανικών (Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης).

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστη, μέσω τηλεδιάσκεψης, ο εισηγητής, ο οποίος αποδεσμεύτηκε πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, επί αιτήματος του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για την προσφυγή του σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκειμένου για την ανάθεση κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης (κατ' αρθ. 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016) δημόσιας σύμβασης προμήθειας δεκαπέντε πέντε (15) μόνιμων και είκοσι (20) φορητών ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων (θερμικών καμερών), συνολικού προϋπολογισμού 5.000.000€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, για τις ανάγκες του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής.

1. Με το με αρ. πρωτ. 2832.1/64/2020/3.1.2020 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 149/7.1.2020) έγγραφο της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (και συγκεκριμένα του Τμήματος 2^{ου} Υλοποίησης Προμηθειών Τακτικών Διαγωνισμών της Διεύθυνσης Προμηθειών & Ποιότητας Αποθηκών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών) με το συνημμένο σε αυτό

φάκελο, όπως αυτός συμπληρώθηκε και διευκρινίσθηκε με τα έγγραφα και στοιχεία τα οποία διαβιβάσθηκαν με το με **α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 743/5.2.2020** μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ίδιας ως άνω Υπηρεσίας, το ως άνω Υπουργείο αιτήθηκε την παροχή της σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής και Αρχή), σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης (κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης προμήθειας δεκαπέντε πέντε (15) μόνιμων και είκοσι (20) φορητών ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων (θερμικών καμερών), συνολικού προϋπολογισμού 5.000.000€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, για τις ανάγκες του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής (εφεξής Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ.), με προβλεπόμενη χρονική διάρκεια παράδοσης των προμηθευόμενων ειδών τους έξι (6) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης.

I. Ιστορικό - πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

Στο με αρ. πρωτ. 2832.1/64/2020/3.1.2020 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 149/7.1.2020) εξεταζόμενο αίτημα του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή φάκελος εγγράφων και στοιχείων περιλαμβανομένου και του σχεδίου απόφασης του αρμοδίου Υπουργού για την προσφυγή της αιτούσας στη σκοπούμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Σε συνέχεια ανωτέρω (δ) και (ε) σχετικών¹, φωτοαντίγραφα των οποίων σας επισυνάπτουμε προκειμένου διαμορφώσετε πλήρη άποψη, σας γνωρίζουμε ότι ο Φορέας μας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 32 παρ. 2 περίπτωση γ του Ν. 4412/2016, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα σύναψης δημοσίων συμβάσεων με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, προτίθεται να προβεί στην έναρξη διαδικασίας διαπραγμάτευσης για την προμήθεια δεκαπέντε (15) μόνιμων ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων (θερμικών καμερών) και είκοσι (20) φορητών ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων, συνολικού προϋπολογισμού πέντε εκατομμυρίων ευρώ #5.000.000,00 €# (συμπεριλαμβανομένου τυχόν ΦΠΑ και λοιπών κρατήσεων), για τους λόγους που αναφέρονται στο ανωτέρω υπό στοιχείο ε' σχετικό με τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα.

2. Συγκεκριμένα, επί των ανωτέρω σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

(α) Στο άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι «Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: ... γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση».

(β) Η αιτιολογική βάση από την οποία αποδεικνύεται εν προκειμένω η συνδρομή των προϋποθέσεων της ανωτέρω διάταξης, σε συνδυασμό με ένα συνοπτικό ιστορικό της υφιστάμενης και της προβλεπόμενης για το μέλλον κατάστασης των παράτυπα εισερχόμενων προσώπων από τα θαλάσσια

¹ Πρόκειται αντίστοιχα για τη με α.π. 2/85017/02.12.2019 (ΑΔΑ:6ΕΡ8Η-Π1Η) Απόφαση Υπουργείου Οικονομικών/ΓΓΔΠ/Γενικό Λογιστήριο του Κράτους με θέμα «Έγκριση ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης» και για το με α.π. 2832.1/16176/2019/20.12.2019 έγγραφο ΥΝΑΝΠ/Α.ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ./ΔΕΜ με θέμα «Προμήθεια Ηλεκτρο - Οπτικών Συστημάτων για ανάγκες πλωτών μέσων Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.» μετά συνημμένων εγγράφων.

σύνορα της Ελλάδας, και περιγραφή του φυσικού αντικειμένου της συγκεκριμένης προμήθειας, έχει ως εξής:

Το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή είναι ο φορέας, ο οποίος διαθέτει κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό, εξειδικευμένο εξοπλισμό και κατάλληλα επιχειρησιακά μέσα για την εκτέλεση της αποστολής του, την εξασφάλιση της δημόσιας τάξης, την πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος, την φύλαξη των θαλασσιών συνόρων αλλά και την προστασία της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα. Όλα τα παραπάνω επιτυγχάνονται με την εκτέλεση σε διαρκή βάση περιπολιών και αποστολών με πλωτά, εναέρια και χερσαία μέσα ενώ οι διάφορες επιχειρήσεις συντονίζονται από τη Διεύθυνση Επιχειρήσεων, το Κέντρο Επιχειρήσεων (ΚΕΠΙΧ) του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής και το Ενιαίο Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης (ΕΚΣΕΔ), το οποίο με τη σειρά του συντονίζει τις επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, προστατεύοντας την ανθρώπινη ζωή στη θάλασσα.

Σε ότι αφορά την φύλαξη των θαλασσιών συνόρων, την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος και ιδιαίτερα την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης μεταναστών το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή διαδραματίζει κεντρικό ρόλο. Ειδικότερα το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή έχει ως κύριο έργο την επιτήρηση των θαλασσιών συνόρων της χώρας αλλά και της Ευρώπης, όπου με τις συνεχείς περιπολίες, επιχειρήσεις και αποστολές συμβάλει στον έγκαιρο εντοπισμό αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών, ενώ παράλληλα προβαίνει στην διάσωση των προσώπων που τα παράνομα κυκλώματα θέτουν σε κίνδυνο κατά την παράνομη διακίνηση τους διαμέσου θαλάσσης.

Μετά τη μεγάλη μεταναστευτική κρίση του 2015-2016, κατά την οποία το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή συνέβαλε αφενός στη διάσωση πάνω από 187.000 ατόμων και αφετέρου στη διαχείριση μεταναστευτικών ροών που ξεπέρασαν το 1.000.000 ανθρώπων (επισυνάπτονται γραφήματα τόσο από τη Δραστηριότητα Ενιαίου Κέντρου Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής για το έτος 2017, όσο και από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες), επήλθε μια σημαντική ύφεση των ροών τα έτη 2017 και 2018 συγκριτικά με την προηγούμενη διετία. Ωστόσο το τρέχον έτος ο αριθμός των παράτυπα εισερχομένων προσώπων από τα τουρκικά παράλια στο ελληνικό έδαφος και κατά επέκταση στον ευρωπαϊκό χώρο, έχει αυξηθεί κατακόρυφα, λαμβάνοντας ανησυχητικές διαστάσεις. Πιο συγκεκριμένα από τις αρχές του 2019 έως τα τέλη του Νοεμβρίου του τ.ε. έχουν εισέλθει διαμέσου των θαλάσσιων οδών εξήντα δύο χιλιάδες οκτακόσια σαράντα εννέα (62.849) Παράτυπα Εισερχόμενα Πρόσωπα, ενώ το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2018 είχε καταγραφεί είσοδος τριάντα τέσσερις χιλιάδες οκτακόσια ενενήντα επτά (34.897) Παράτυπα Εισερχομένων Προσώπων. Ανωτέρω στοιχεία καταδεικνύουν αύξηση των εισερχομένων ροών κατά 80% περίπου για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα σε σχέση με το αντίστοιχο του 2018, από τα τουρκικά παράλια προς τον ελλαδικό χώρο διαμέσου της θαλάσσιας οδού. Πέραν τούτου αναφέρεται ότι η πρόβλεψη για τις μεταναστευτικές ροές για το επόμενο έτος, τόσο από τις Ελληνικές αρχές όσο και από τον οργανισμό FRONTEX είναι δυσμενέστερη (επισυνάπτονται σχετικά στατιστικά στοιχεία ΥΟΘΕ, risk analysis του οργανισμού Frontex καθώς και το κύριο σώμα του επιχειρησιακού σχεδίου της μεικτής επιχείρησης «ΠΟΣΕΙΔΩΝ»).

Με δεδομένη την αύξηση των περιστατικών και έχοντας ως κύριους στόχους την αποτελεσματική μείωση των ροών εισόδου παράνομων μεταναστών από τα θαλάσσια σύνορα της χώρας, τη σύλληψη των διακινητών αλλά και την παροχή βοήθειας στους κινδυνεύοντες, η προμήθεια ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων (θερμικών καμερών) για τη χρήση από τα πλωτά επιχειρησιακά μέσα του ΛΣ - ΕΛ.ΑΚΤ. αποτελεί αδήριτη ανάγκη. Η συγκεκριμένη προμήθεια θα προσδώσει επιχειρησιακό πλεονέκτημα για την αντιμετώπιση του φαινομένου των μεγάλων μεταναστευτικών ροών, ενώ ταυτόχρονα θα συμβάλει αποτελεσματικά στην επιτήρηση των θαλασσιών συνόρων υπό το πρίσμα της κρατικής ασφάλειας. Ειδικότερα, ο έγκαιρος εντοπισμός των μέσων διακίνησης δίνει τη δυνατότητα της άμεσης ειδοποίησης των τούρκικων αρχών γεγονός το οποίο στατιστικά δείχνει μια ανταπόκριση και αντίστοιχα ανάσχεση της διακίνησης από τις τούρκικες αρχές προτού αυτά βρεθούν στα ελληνικά χωρικά ύδατα. Προς τούτο προτείνεται η απόκτηση των ανωτέρω συστημάτων με την διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2.γ) του ν. 4412/2016 λόγω κατεπείγουσας ανάγκης η οποία οφειλόμενη στα παραπάνω περιγραφόμενα γεγονότα ήταν αδύνατο να προβλεφθεί από την Υπηρεσία. Σημειώνεται, ότι στο παρελθόν η Υπηρεσία έχει

προγραμματίζει αντίστοιχη προμήθεια για την οποία αναζήτησε χρηματοδότηση τόσο στα επιχειρησιακά ευρωπαϊκά προγράμματα όσο και στους εθνικούς πόρους, χωρίς ωστόσο να βρεθούν οι απαραίτητες πιστώσεις για την υλοποίησή της (ενδεικτικά επισυνάπτεται αίτημα για χρηματοδότηση από το επιχειρησιακό πρόγραμμα θάλασσα και αλιεία). Αξίζει να σημειωθεί ότι μόλις πρόσφατα εξασφαλίστηκαν οι απαραίτητες πιστώσεις καθώς η προανάληψη υποχρέωσης έχει εκδοθεί την 02-12-2019.

Το αντικείμενο του προτεινόμενου έργου εστιάζει στην προμήθεια 15 μόνιμων ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων (θερμικών καμερών) και 20 φορητών ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων (θερμικών καμερών) τα οποία προκειμένου να τοποθετηθούν αντίστοιχα σε πλοία-σκάφη ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ., για την παράκτια επιτήρηση της ευρύτερης θαλάσσιας περιοχής του Ανατολικού Αιγαίου. Στόχος είναι ο εκσυγχρονισμός των δυνατοτήτων των Περιπολικών Πλοίων - Σκαφών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., προκειμένου αυτά να ανταποκριθούν με τον αποτελεσματικότερο τρόπο στις συνεχώς αυξανόμενες επιχειρησιακές ανάγκες. Ο συγκεκριμένος εξοπλισμός αποτελεί εργαλείο που βοηθά στην ανίχνευση – εντοπισμό μικρών στόχων (ανθρώπινη δραστηριότητα – μικρό όχημα) από μακρινές αποστάσεις (πάνω από 5 χλμ) τόσο κατά τη διάρκεια της ημέρας όσο και κατά τη διάρκεια της νύχτας χρησιμοποιώντας την υπέρυθρη ακτινοβολία και ανιχνεύοντας την θερμότητα. Το έργο αναμένεται να παραδοθεί εντός 6 μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, χρόνος ο οποίος είναι σχετικά μικρός για τέτοιου είδους εξοπλισμό σε τέτοια ποσότητα ενώ μέσα σε αυτό το διάστημα θα πραγματοποιηθεί και η απαραίτητη εγκατάσταση στα Πλοία – Σκάφη ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ. που έχουν διατεθεί και επιχειρούν στο Ανατολικό Αιγαίο.

Τονίζεται ότι με την προτεινόμενη προμήθεια θα δημιουργηθεί μία υψηλότερου επιπέδου παράκτια επιτήρηση της περιοχής του Ανατολικού Αιγαίου, ενώ τα αναμενόμενα οφέλη εστιάζονται στα ακόλουθα:

Α) Στην ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα / Σημαντική συμβολή στην αντιμετώπιση περιστατικών έρευνας και διάσωσης.

Β) Στην Ενίσχυση των μηχανισμών παράκτιας επιτήρησης του θαλάσσιου χώρου και την αποτελεσματικότερη φύλαξη των συνόρων/ έγκαιρο εντοπισμό και ειδοποίηση των τούρκικων αρχών

Γ) Στον Περιορισμό του φαινομένου της εισροής των παράτυπα εισερχόμενων προσώπων.

Δ) Στην αύξηση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων του ΛΣ-ΕΛΑΚΤ μέσω ποσοτικής και ποιοτικής ενίσχυσης του εξοπλισμού του επιχειρησιακού στόλου και κατά συνέπεια βελτίωση της ασφάλειας της περιοχής δικαιοδοσίας του.

Ε) Στην πρόληψη έκνομων ενεργειών όπως π.χ. την παράνομη διακίνηση μεταναστών, το λαθρεμπόριο, τη μεταφορά ναρκωτικών – όπλων και την τρομοκρατία.

ΣΤ) Στην ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας με τις όμορες χώρες και τους Διεθνείς Οργανισμούς στους τομείς πρόληψης του λαθρεμπορίου και της παράτυπης μετανάστευσης.

Ζ) Στη δυνατότητα συνεργασίας με άλλους εμπλεκόμενους φορείς (Πολεμικό Ναυτικό, Αστυνομία κλπ).

Η) Στην ενίσχυση της συλλογής – αποστολής και αξιοποίησης της πληροφορίας.

3. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκε από τις καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. εκτεταμένη έρευνα στην αγορά κατά το πρόσφατο χρονικό διάστημα, εκ της οποίας διαπιστώθηκε η διαθεσιμότητα συγκεκριμένων οικονομικών φορέων να προμηθεύσουν το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. τα ανωτέρω είδη, στο συντομότερο χρονικό διάστημα, το οποίο προσδιορίζεται σε έξι μήνες από την υπογραφή της σύμβασης.

4. Προς απόδειξη των ανωτέρω στοιχείων και την τεκμηρίωση της συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, επισυνάπτονται στο παρόν αίτημα τα ανωτέρω υπό στοιχείο ε' έγγραφα. Ειδικότερα, επί των αποδεικτικών αυτών εγγράφων, επισημαίνουμε:

ι) το γεγονός ότι και στο παρελθόν, ήδη από την πρώτη στιγμή που είχε αρχίσει να διαφαίνεται αύξηση των μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών, το έτος 2014, είχαν γίνει προσπάθειες ανεύρεσης πόρων

χρηματοδότησης μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2014-2020, για την προμήθεια θερμικών καμερών που θα βοηθούσαν στην ανάσχεση των ροών αυτών, όπως αποδεικνύεται από το αριθμ. 123.8/2014/αρ.σχεδ. 2784/02-07-2014 ΦΕΣ ΔΙΠΧΕΜ-ΔΕΝΜΕ, κάτι που ωστόσο δεν κατέστη δυνατό. Εντούτοις, μόλις προσφάτως, ήτοι την 02-12-2019 με το ανωτέρω υπό στοιχείο ε' σχετικού, μας έγινε γνωστό ότι εξασφαλίστηκε προανάληψη υποχρέωσης μέσω της οποίας είναι δυνατή πλέον η χρηματοδότηση για την συγκεκριμένη προμήθεια, και μάλιστα μέσω του τακτικού προϋπολογισμού του ΥΝΑΝΠ, γεγονός που κατέστη δυνατό λόγω των εκρηκτικών διαστάσεων που έλαβαν πρόσφατα οι μεταναστευτικές – προσφυγικές ροές οι οποίες δρομολόγησαν την εξασφάλιση οικονομικών πόρων κατόπιν συντονισμού των συναρμόδιων Υπουργείων που κατέστη πλέον επιβεβλημένος.

ii) Την νέα πρόσφατη αύξηση των μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών το έτος 2019, η οποία μέχρι προσφάτως ήταν 62.849 παράτυπα εισελθέντα άτομα, διπλάσια σε σχέση με το έτος 2018 που ήταν 34.897 άτομα, όπως αποτυπώνεται σε σχετική στατιστική απεικόνιση που επισυνάπτεται στο παρόν, βάσει των στοιχείων του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.. Επιπροσθέτως, άξια μνείας είναι και η εκτίμηση κινδύνου (*risk analysis*) που επίσης επισυνάπτεται στο παρόν, η οποία έχει συνταχθεί από τον Frontex, ευρωπαϊκό οργανισμό αρμόδιο για τη φύλαξη των ευρωπαϊκών συνόρων, από την οποία αποδεικνύεται ότι «δεν υπάρχει ένδειξη ότι ο φόρτος εργασίας της φύλαξης συνόρων θα μειωθεί σύντομα, με συστηματικούς ελέγχους, σε ένα περιβάλλον αυξανόμενης επιβατικής κίνησης από την μία πλευρά και μόνιμης μεταναστευτικής πίεσης στα χερσαία και θαλάσσια σύνορα από την άλλη πλευρά. Η διαχείριση των ευρωπαϊκών συνόρων θα εξακολουθήσει να δοκιμάζεται με απρόβλεπτα γεγονότα και παράγοντες – πέραν από την παράτυπη μετανάστευση και για το οργανωμένο έγκλημα» (βλ. σελίδα 9 από 52 της *risk analysis* του Frontex).

iii) Ο χρόνος παράδοσης των έξι μηνών, ο οποίος έχει προκύψει από την έρευνα αγοράς που έχει πραγματοποιηθεί από τις καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. είναι ο συντομότερος που μπορεί να επιτευχθεί με βάση τα στοιχεία που διαθέτουμε από την πληροφόρηση που έχουμε από οικονομικούς φορείς της συγκεκριμένης αγοράς, καθότι οι υπό προμήθεια θερμικές κάμερες δεν υπάρχουν ετοιμοπαράδοτες κυρίως λόγω του εξειδικευμένου εξοπλισμού τους. Η οποιαδήποτε προσθήκη σε αυτό το χρόνο, επιπλέον χρονικού διαστήματος το οποίο θα απαιτηθεί για την διενέργεια ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας, λόγω του χρόνου που απαιτείται εκ του νόμου 4412/2016 για τέτοιου είδους διαδικασίες, θα σημάνει σχεδόν τον τριπλασιασμό του χρόνου που θα απαιτηθεί για την προμήθεια των θερμικών καμερών, γεγονός που καθιστά αναποτελεσματική την βασική επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, ήτοι την κατά το δυνατό μείωση των μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών για το έτος 2020 και εκείθεν.

6. [...] Παρακαλούμε όπως το παρόν να μην αναρτηθεί στο διαδίκτυο λόγω της διαβάθμισης των πληροφοριών του εγγράφου αυτού.”

Σημειωτέον ότι με το ως άνω έγγραφο αίτημα της αρμόδιας Υπηρεσίας της αιτούσας προσκομίσθηκε, μεταξύ άλλων, και η με α.π. 2/85017/02.12.2019 (ΑΔΑ: 6ΕΡ8Η-Π1Η) Απόφαση Υπουργείου Οικονομικών/ΓΓΔΠ/Γενικό Λογιστήριο του Κράτους με θέμα «Έγκριση ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης», με την οποία εγκρίθηκε, μεταξύ άλλων, η ανάληψη υποχρεώσεων μέχρι συνολικού ποσού 5.000.000€ για το έτος 2020 του ειδικού φορέα Ε.Φ. 1041-701-0000000 “Δαπάνες μεταναστευτικών ροών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής” του προϋπολογισμού εξόδων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

4. Δεδομένου ότι με βάση τα στοιχεία του αρχικώς υποβληθέντος φακέλου του εξεταζομένου αιτήματος δεν τεκμηριώνονταν επαρκώς οι προϋποθέσεις συνδρομής της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η Αρχή, με το με α.π. 149/13.1.2020 έγγραφό της, ζήτησε από την αιτούσα τη συμπλήρωση του φακέλου και την παροχή διευκρινίσεων κατά τα εξής:

“[...] ιστορικό των ενεργειών της αρμόδιας Υπηρεσίας, συνοδευόμενο από τα σχετικά έγγραφα, όπως επίσης και τις σχετικές απαντήσεις των εμπλεκόμενων Υπουργείων, αναφορικά με το ζήτημα της εξασφάλισης της σχετικής χρηματοδότησης προμήθειας του υπόψη εξοπλισμού επιτήρησης των θαλασσιών συνόρων της χώρας μας έναντι παράτυπα εισερχομένων προσώπων, από τότε που

διαπιστώθηκε για πρώτη φορά η ανάγκη αυτή (ήτοι από το έτος 2014 και, συγκεκριμένα, αρχής γενομένης με το έγγραφο με α.π. 123.8/2014/αρ. σχεδ. 2784/2.7.2014 ΦΕΣ ΔΙΠΧΕΜ-ΔΕΝΜΕ του Λ.Σ.-Ελλ. Ακτ. σχετικά με την ανεύρεση πόρων χρηματοδότησης της προμήθειας μέρους του υπόψη εξοπλισμού μέσω ΣΕΣ 2014-2020) έως και την υποβολή του εξεταζομένου αιτήματός σας στην Αρχή.

Περαιτέρω, καλείσθε όπως μας ενημερώσετε για το πώς το Λ.Σ.- Ελλ. Ακτ. κάλυπτε τις ανάγκες επιτήρησης των από θαλάσσης εισερχομένων μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών προς τη χώρα μας καθόλο το κατά τα ανωτέρω μεσολαβούν χρονικό διάστημα, δηλαδή από το έτος 2014 έως και την υποβολή του εξεταζομένου αιτήματός σας στην Αρχή, με ειδικότερη αναφορά στο σχετικό εξοπλισμό που ζητήθηκε προς προμήθεια με το ως άνω από 2.7.2014 έγγραφο της ΔΙΠΧΕΜ-ΔΕΝΜΕ του Λ.Σ.- Ελλ. Ακτ. και μεταξύ του οποίου περιλαμβάνονται και είκοσι (20) φορητές θερμικές κάμερες επιτήρησης, προϋπολογισμού 1.000.000€.

Συναφώς, παρακαλούμε όπως μας παρέχετε τις αναγκαίες διευκρινίσεις ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας της επικαλούμενης απρόβλεπτης περίπτωσης, η οποία φαίνεται ότι έγκειται στην καταγραφείσα αύξηση κατά 80% των εισερχομένων διά θαλάσσης μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών (62.849 άτομα) προς τη χώρα μας από τις αρχές του 2019 έως και το Νοέμβριο του ίδιου έτους έναντι των αντίστοιχων ροών (34.897 άτομα) του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος του έτους 2018), με την αιτούμενη προμήθεια του εν θέματι εξοπλισμού, λαμβανομένου υπόψη του ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου, κατά τα έτη 2015 και 2016 είχε καταγραφεί υπερπολλαπλάσιος αριθμός παράτυπα εισερχομένων στη χώρα μας προσώπων διά θαλάσσης σε σχέση με το έτος 2019 (και συγκεκριμένα 856.723 άτομα το έτος 2015 και 173.450 άτομα το έτος 2016).

Επιπρόσθετα, παρακαλούμε όπως μας παράσχετε την κατά το δυνατόν τεκμηρίωση της τεχνικής σας κρίσης σχετικά με τον (διαφαινόμενο εκ του εξεταζομένου αιτήματός σας) αδιαίρετο χαρακτήρα της υπόψη προμήθειας, προκειμένου να καταστεί δυνατός ο έλεγχος της Αρχής ως προς το εάν το αίτημά σας υποβάλλεται στο μέτρο του απολύτως απαραίτητου για την κάλυψη μόνον των άμεσων και επιτακτικών αναγκών του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής.”

5. Σε απάντηση του ως άνω εγγράφου της Αρχής, η ως άνω Υπηρεσία της αιτούσας υπέβαλε, με το με α.π. 743/5.2.2020 μήνυμά της ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ηλεκτρονικό φάκελο εγγράφων και στοιχείων, στον οποίο περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, και το με α.π. 2832.1/3991/2020/5.2.2020 συμπληρωματικό έγγραφο των απόψεών της, όπου, μεταξύ άλλων, αναφέρονται τα εξής:

“1. [...] σχετικά με το υπό στοιχείο (στ) αίτημά μας περί παροχής εκ μέρους σας σύμφωνης γνώμης επί της εν θέματι διαδικασίας, σας γνωρίζουμε ότι με το υπό στοιχείο (η) σχετικό², μας γνωστοποιήθηκαν από τις συναρμόδιες επισπεύδουσες υπηρεσίες του φορέα μας οι ζητηθείσες διευκρινήσεις και μας απεστάλεις και σχετικά συμπληρωματικά στοιχεία τα οποία σας διαβιβάζονται συνημμένα στο παρόν.

2. Προς συστηματικότερη προσέγγιση των παρασχεθεισών απόψεων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα :

(α) Ως προς την απόδειξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της αιτούμενης προμήθειας και κυρίως για την απόδειξη μη συνδρομής δικής μας ευθύνης για την μη πραγματοποίηση της προμήθειας κατά τα προηγούμενα χρόνια, οι συναρμόδιες επισπεύδουσες υπηρεσίες στο υπό στοιχείο (η) σχετικό έχουν καταγράψει αναλυτικά τις απόψεις τους, στις οποίες αποτυπώνεται η διαχρονική προσπάθεια εξεύρεσης πόρων χρηματοδότησης και η διαπίστωση της σχετικής αδυναμίας ως προς αυτό.

Ειδικότερα, αναλύεται η αδυναμία εξεύρεσης χρηματοδοτικών πόρων από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα καθώς από αυτά δίνεται προτεραιότητα στην προμήθεια νέων μέσων κι όχι στην

² Πρόκειται για το υποβληθέν με α.π. 2832.1/2782/2020/22.01.2020 ΦΕΣ ΥΝΑΝΠ/ΑΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ./ΔΕΜ-ΔΕΠΙΧ έγγραφο του Διευθυντή Κλάδου α' της Διεύθυνσης Επιχειρησιακών Μέσων (1^ο γραφείο) και Διεύθυνσης Επιχειρήσεων (3^ο γραφείο) του Λ.Σ. – Ελλ. Ακτ. περί παροχής διευκρινήσεων προς την ΕΑΑΔΗΣΥ.

λειτουργική ενίσχυση και αναβάθμιση του υφιστάμενου εξοπλισμού, επισυνάπτεται δε σχετική αλληλογραφία (το Α.Π.2831.1/86635/11-10-16 ΦΕΣ ΔΕΜ περί προγραμματισμού προμηθειών 2017, το Α.Π.2831.1/15/6538/27-01-16 ΦΕΣ ΔΕΜ περί προγραμματισμού προμηθειών 2016, το Α.Π.2834.1/724/04-01-2018 ΦΕΣ ΔΕΜ, το από 11-06-2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Επ. Δομής ΕΣΠΑ, το από 18-06-2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ΔΕΜ Α΄ προς Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ) από την οποία αποδεικνύεται η συμπερίληψη της ανάγκης προμήθειας θερμικών καμερών στον ετήσιο προγραμματισμό προμηθειών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. αλλά η αδυναμία ένταξης της χρηματοδότησης αυτών σε κάποιο συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα λόγω κάλυψης του προϋπολογισμού των προγραμμάτων αυτών από άλλες ανάγκες προμηθειών.

Συνεπώς, αποδεικνύεται ότι κατά τα προηγούμενα έτη υπήρχε προγραμματισμός της σχετικής προμήθειας καθώς υπήρχε η σχετική ανάγκη και κατά το παρελθόν, γινόταν δε διαρκής προσπάθεια εξεύρεσης χρηματοδότησης από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα πλην όμως αυτό δεν κατέστη εφικτό. Επιπλέον, στο υπό στοιχείο (η) σχετικό αναφέρεται ότι λόγω της δημοσιονομικής κατάστασης των προηγούμενων ετών οι πόροι του φορέα μας δεν επαρκούσαν για την εν θέματι προμήθεια, συνεπώς δεν υπήρχε δυνατότητα εξεύρεσης χρηματοδότησης από την πηγή αυτή (τακτικός προϋπολογισμός).

(β) Ως προς την τεκμηρίωση σχετικά με το εάν το αίτημα παροχής σύμφωνης γνώμης που υποβάλουμε είναι στο μέτρο του απολύτως απαραίτητου για την κάλυψη των άμεσων και επιτακτικών αναγκών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., στο υπό στοιχείο (η) σχετικό γίνεται αναλυτική καταγραφή από τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (Διεύθυνση Επιχειρησιακών Μέσων και Διεύθυνση Επιχειρήσεων) των πλωτών επιχειρησιακών μέσων του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. τα οποία έχουν διατεθεί στις Λιμενικές Αρχές περιοχών Έβρου και Ανατολικού Αιγαίου σε μόνιμη βάση και το γεγονός ότι η εν θέματι προμήθεια θα καλύψει μέρος μόνο των επιχειρησιακών αναγκών από το σύνολο των σκαφών, στο μέτρο του απολύτως απαραίτητου. Επιπλέον, στο υπό στοιχείο (η) σχετικό γίνεται καταγραφή των δυνατοτήτων που διαθέτει στην παρούσα φάση το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ως προς τις φορητές θερμικές κάμερες, από την οποία αποδεικνύεται ότι οι τεχνικές δυνατότητες των κατεχόμενων θερμικών καμερών είναι υποδεέστερες από τις ζητούμενες καθώς και ότι μεγάλος αριθμός αυτών δεν λειτουργούν.

(γ) Ως προς την τεκμηρίωση σχετικά με τη βεβαίωση της εκτιμώμενης αξίας της εξεταζόμενης δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με το υπό στοιχείο (η) σχετικό, τα εν θέματι συστήματα θερμικών καμερών προορίζονται να καλύψουν τις ανάγκες των πλωτών μέσων και ως εκ τούτου απαλλάσσονται Φ.Π.Α. (βλ. άρθρο 27 παρ. 1 α) του ν. 2859/2000).

3. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, παρακαλούμε όπως ληφθούν υπόψη, και τυχόν εκ μέρους σας εμπιστευτικής χρήσης, οι παρασχεθείσες δευκρινήσεις καθώς και τα στοιχεία που σας διαβιβάζονται προς συμπλήρωση του φακέλου αιτήματός μας προς παροχή της εν θέματι σύμφωνης γνώμης.”

Τέλος, στο υποβληθέν με α.π. 2832.1/2782/2020/22.01.2020 ΦΕΣ ΥΝΑΝΠ/ΑΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ./ΔΕΜ-ΔΕΠΙΧ έγγραφο του Διευθυντή Κλάδου Α΄ της Διεύθυνσης Επιχειρησιακών Μέσων (1ο γραφείο) και Διεύθυνσης Επιχειρήσεων (3ο γραφείο) του Λ.Σ. – Ελλ. Ακτ. περί παροχής διευκρινήσεων προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., το οποίο συνιστά το προαναφερόμενο (η) σχετικό του ως άνω συμπληρωματικού εγγράφου της αιτούσας, αναφέρονται τα εξής:

“[...] σας γνωρίζονται απόψεις υπηρεσίας μας ως κάτωθι:

Τα αναφερόμενα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα στα οποία ο φορέας μας έχει πρόσβαση και αναζητά χρηματοδοτήσεις είναι το επιχειρησιακό πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2014-2020, το επιχειρησιακό πρόγραμμα ΤΕΑ 2014-2020 καθώς και το διασυνοριακό επιχειρησιακό πρόγραμμα Interreg Ελλάδα Κύπρος 2014-2020. Όπως είναι γνωστό, τα συγκεκριμένα προγράμματα χωρίζονται σε άξονες με συγκεκριμένους στόχους, όπου για ευνόητους λόγους δεν είναι επιλέξιμα όλα τα έργα, αλλά μόνο αυτά που συνάδουν με τους στόχους του εκάστοτε άξονα/προγράμματος. Σημειώνεται δε, ότι από τα ανωτέρω προγράμματα δίνεται προτεραιότητα στην προμήθεια νέων μέσων, τα οποία καλύπτουν και

το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοδοτήσεων, από ότι στην λειτουργική ενίσχυση και αναβάθμιση του υφιστάμενου εξοπλισμού.

Παρόλα αυτά από την Υπηρεσία μας έγιναν στο στάδιο της προετοιμασίας προτάσεις για διάφορα έργα στα ανωτέρω επιχειρησιακά προγράμματα κατά την έναρξη αυτών το 2014 (συνημμένα). Από αυτές εγκρίθηκαν νέα έργα συνολικού προϋπολογισμού 191.000.000€ ενώ μόνο ένα έργο, ύψους 3.000.000€, εγκρίθηκε από το TEA που αφορά την προμήθεια και εγκατάσταση Ηλεκτρο – οπτικών Συστημάτων σε τρία Περιπολικά Ανοικτής Θαλάσσης, τα μεγαλύτερα του στόλου, τα οποία επιχειρούν για την αντιμετώπιση του μεταναστευτικού. Επισημαίνεται επίσης, ότι όλο αυτό το διάστημα, με δεδομένη τη στενή δημοσιονομική κατάσταση και την περικοπή του προϋπολογισμού, οι πόροι του φορέα μας δεν επαρκούσαν για την προμήθεια του θέματος, καθώς μόλις και μετά βίας καλύπτουν τα λειτουργικά έξοδα του επιχειρησιακού στόλου του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ.

Κατά την παρούσα χρονική περίοδο έχουν διατεθεί στις Λιμενικές Αρχές περιοχών Έβρου και Ανατολικού Αιγαίου σε μόνιμη βάση συνολικά σαράντα ένα (41) πλωτά μέσα διαφόρων κατηγοριών ενώ, στο πλαίσιο επιχειρησιακών αποστολών, έχουν διατεθεί προς ενίσχυση και επιχειρούν από άλλες Λιμενικές Αρχές και την Κεντρική Υπηρεσία επιπλέον τέσσερα (04) πλωτά μέσα. Από αυτά ελάχιστα διαθέτουν κάμερες ενώ όσες από αυτές είναι ακόμη λειτουργικές θεωρούνται απαρχαιωμένες και μειονεκτούν σημαντικά. Η προμήθεια των 15 μονίμων ηλεκτρο – οπτικών συστημάτων, συνολικού προϋπολογισμού 3.000.000 €, πρόκειται να καλύψει τις ανάγκες των 15 μεγαλύτερων πλωτών μέσων από τα 41 που έχουν διατεθεί στις παραπάνω περιοχές, ενώ τα 20 φορητά συστήματα θα καλύψουν τις ανάγκες στα υπόλοιπα πιο μικρά πλωτά μέσα εκ των διατεθέντων. Αξίζει να αναφερθεί ότι ο συνολικός αριθμός των πλωτών επιχειρησιακών μέσων του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ. υπερβαίνει τα 200, γεγονός που καταδεικνύει ότι ο φορέας μας θα εξοπλίσει μέρος μόνο από το συνολικό αριθμό των σκαφών του με τη διαδικασία του επείγοντος.

Συναφώς, αναφέρεται ότι στην επόμενη προγραμματική περίοδο του 2021 – 2027, έχει σχεδιαστεί η προμήθεια ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων με κανονική διαγωνιστική διαδικασία, για τον εξοπλισμό και των λοιπών σκαφών του Σώματος. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι τα εν λόγω συστήματα προορίζονται να καλύψουν τις ανάγκες των πλωτών μέσων και ως εκ τούτου απαλλάσσονται ΦΠΑ, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ενώ στον προϋπολογισμό συμπεριλαμβάνονται οι νόμιμες κρατήσεις.

Συμπληρωματικά σας γνωρίζεται ότι το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. διαθέτει διάφορους τύπους φορητών θερμικών καμερών οι οποίες μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ανάλογα με τις δυνατότητες τους. Πιο συγκεκριμένα, υφίστανται είκοσι τρεις (23) φορητές θερμικές κάμερες υψηλότερων δυνατοτήτων εντοπισμού (Detection) και αναγνώρισης - ταξινόμησης (Recognition) «στόχου» [4 τύπου «SOPHIE» της THOMSON-CSF OPTRONIQUE» (προμήθειας 1998) και 19 τύπου «OPAL-H» της E»LE»CTRO-OPTICS (προμήθειας 2003)] καθώς και δεκαπέντε (15) φορητές θερμικές κάμερες χαμηλότερων δυνατοτήτων [τύπου «JIM PROTE»CTOR» της SAGE»M (ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ 2013)]. Διευκρινίζεται ότι οι 19 κάμερες «OPAL-H» είναι μεν «φορητά» συστήματα, πλην όμως φέρονται επί τρίποδα και ως εκ τούτου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από πλοίο και αξιοποιούνται από ξηράς. Συνολικά, οι τεχνικές δυνατότητες των κατεχομένων καμερών είναι υποδεέστερες από τις επιζητούμενες που περιγράφονται στις διαβιβασθέντες τεχνικές προδιαγραφές οι οποίες αφορούν συστήματα πολύ υψηλών δυνατοτήτων η διάθεση των οποίων στο επιχειρησιακό πεδίο κρίνεται αναγκαία ώστε να καταστεί εφικτός και έγκαιρος ο εντοπισμός και η αναγνώριση «στόχων» ήτοι, εντοπισμός σε ικανές αποστάσεις πέραν της οριογραμμής, ώστε να επιτευχθούν επιχειρησιακά αποτελέσματα επί της ουσίας (έγκαιρη ενημέρωση – συνέγερση αρμοδίων Υπηρεσιών γειτονικών κρατών. Επιχειρησιακά επιζητείται ο εντοπισμός των περιστατικών να λαμβάνει χώρα έγκαιρα, ήτοι εντός των χωρικών υδάτων της χώρας από την οποία αναχωρούν οι μετανάστες, εν προκειμένω της Τουρκίας. Αιτείται συνυπολογισθεί ότι έντεκα (11) από τις είκοσι τρεις (23) κάμερες υψηλότερων δυνατοτήτων καθώς και πέντε (05) εκ των δεκαπέντε (15) χαμηλότερων δυνατοτήτων δεν λειτουργούν (συνεπεία πολυετούς και εντατικής χρήσης).

Αναφορικά με τον τρόπο που ο Φορέας μας καλύπτει τις ανάγκες επιτήρησης του θαλάσσιου πεδίου γνωρίζεται ότι κατά τη διεξαγωγή επιχειρήσεων γίνεται εκμετάλλευση οποιουδήποτε επιχειρησιακού μέσου που μπορεί να διατεθεί και που διατίθεται (πλωτά, χερσαία και εναέρια μέσα) καθώς και του προσωπικού-πληρωμάτων τους, τόσο του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. όσο και της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής – Ακτοφυλακής.

2. Επιπρόσθετα σας αποστέλλουμε συνημμένα αλληλογραφία της Υπηρεσίας μας με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ καθώς και πίνακες προγραμματισμού προμηθειών ετών 2016 -2017 στους οποίους εντάσσονται οι υπόψη προμήθειες. Για την αιτιολόγηση δύναται να χρησιμοποιήσετε και τα αντίστοιχα στοιχεία από τις αποφάσεις του ΣΕΣ ετών 2016-2017 με τις οποίες εγκρίθηκαν κατά το παρελθόν τα ανωτέρω αιτήματα Υπηρεσίας μας.”

II. Νομικό πλαίσιο

6. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι:

«2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] γ) [...] Ειδικότερα: [...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές emπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα «προθεσμία είκοσι (20) εργασίμων ημερών» από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη τη Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφαση της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπασ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον «εργάσιμες» ημέρες. [...]».

7. Η διάταξη του άρθρου 1 παράγραφος 2 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α' 147/8.8.2016) ορίζει ότι: “Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...] Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού”.

8. Στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 2 και του άρθρου 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί: 1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου [...] 2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)», νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί, [...] 5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων,

την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, [...] 8) ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης,”

9. Η διάταξη του άρθρου 5 (“Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)”) του ιδίου ως άνω νόμου ορίζει ότι:

“Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 135.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα III του Προσαρτήματος Α’ προϊόντα, γ) 209.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα III του Προσαρτήματος Α’,[...]”.

Συναφώς επισημαίνεται ότι, με βάση τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού 2017/2365 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2017 “για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων”, το ανωτέρω χρηματικό όριο (των 135.000€) του αρθ. 5 στοιχείο β’ του ν. 4412/2016, το οποίο αφορά τις κεντρικές αναθέτουσες αρχές, όπως η αιτούσα, είχε τροποποιηθεί από 1.1.2018 και για τα έτη 2018 και 2019 στο ποσό των 144.000€, ενώ από 1.1.2020 τροποποιήθηκε στο ποσό των 139.000€, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30^{ης} Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ όσον αφορά στα κατώτατα χρηματικά όρια για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων.

10. Στις διατάξεις του άρθρου 6 (“Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)”) του ιδίου ως άνω νόμου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...]”

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]

8. Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος. [...]

10. Κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 8 και 9, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένα τμήματα κατά τις διατάξεις του παρόντος Βιβλίου, λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη αξία μόνο του τμήματος, εφόσον αυτή, χωρίς ΦΠΑ, είναι μικρότερη από 80.000 ευρώ για προμήθειες ή υπηρεσίες ή από 1.000.000 ευρώ για έργα. Πάντως, η συνολική αξία των τμημάτων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο, δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων στις οποίες έχει διαιρεθεί το προτεινόμενο έργο, η προτεινόμενη απόκτηση ομοιογενών αγαθών ή η προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών. [...]"

11. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

"2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη".

12. Στις διατάξεις των παραγράφων 1, 2(α) και 3 του άρθρου 96 ν. 4368/2019 (Α' 21) περί "συνδρομής του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας στη διαχείριση της προσφυγικής κρίσης ..." ως αυτές τροποποιήθηκαν και ισχύουν με τις πρόσφατα θεσπισθείσες διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4650/2019 (ΦΕΚ Α' 207/17.12.2019) προβλέπονται τα εξής:

"1. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου και μέχρι τις 30.06.2020, το Δημόσιο, οι δημόσιες υπηρεσίες, επιχειρήσεις και οργανισμοί κοινής ωφέλειας προβαίνουν στις ενέργειες αρμοδιότητάς τους, που είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση της απρόβλεπτης αύξησης των προσφυγικών-μεταναστευτικών ροών και της συνακόλουθης προσφυγικής-μεταναστευτικής κρίσης, κυρίως στους τομείς της μεταφοράς, διαμονής, σίτισης, καθαριότητας και υγειονομικής περίθαλψης των προσφύγων και μεταναστών.

2. Οι φορείς της παραγράφου 1 δύνανται κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης: α. Να προβαίνουν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες ή να συνάπτουν με τρίτους συμβάσεις εκτέλεσης έργων, παροχής υπηρεσιών, προμήθειας αγαθών ή μισθώσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από την αύξηση των μεταναστευτικών - προσφυγικών ροών, ιδίως σχετικά με την ίδρυση, κατασκευή, συντήρηση, μετατροπή και λειτουργία των Δομών Προσωρινής Υποδοχής και Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών, καθώς και των Προαναχωρησιακών Κέντρων Κράτησης Αλλοδαπών. Η διαδικασία σύναψης των προηγούμενων συμβάσεων δύναται, λαμβανομένων υπόψη και λόγων εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, οι οποίοι ειδικώς αιτιολογούνται, να διενεργείται, ανεξαρτήτως ποσού, κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την αντιμετώπιση της έκτακτης και απρόβλεπτης αύξησης των προσφυγικών-μεταναστευτικών ροών και της συνακόλουθης επιδείνωσης της προσφυγικής-μεταναστευτικής κρίσης, και στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο, με την επιφύλαξη εφαρμογής της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις. [...]"

3. Οι δαπάνες για τις δράσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της παραγράφου 2 δύνανται να καλύπτονται από πιστώσεις είτε του τακτικού Προϋπολογισμού καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων των Υπουργείων, είτε του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) είτε του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ, καθ' υπέρβαση του συνολικού ανώτατου ορίου δαπάνης του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ κατά την έννοια του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 78 του ν. 4270/2014 (Α'143)."

III. Νομική Εκτίμηση

13. Το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, το οποίο αποτελεί αναθέτουσα αρχή κατά τις προπαρατεθεισες διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 περίπτωση (1α) του ν. 4412/2016 και δη *κεντρική κυβερνητική αρχή* κατά τις διατάξεις της περίπτωσης (2), αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμηθειών κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 2 παράγραφος 1 περίπτωση (8) του ίδιου ως άνω νόμου.

Δεδομένου δε ότι η εκτιμώμενη αξία της εξεταζόμενης (προς σύναψη) δημόσιας σύμβασης, ποσού 5.000.000€ χωρίς ΦΠΑ, η οποία αφορά στην προμήθεια δεκαπέντε πέντε (15) μόνιμων και είκοσι (20) φορητών ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων θερμικών καμερών για τις ανάγκες επιτήρησης της ακτογραμμής των περιοχών Έβρου και Ανατολικού Αιγαίου από το Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ., το οποίο ανήκει διοικητικά στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, υπερβαίνει το ισχύον εφαρμοστέο χρηματικό κατώφλι (ποσού 139.000€ χωρίς ΦΠΑ) του άρ. 5 ν. 4412/2016 για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών των κεντρικών αναθετουσών αρχών, όπως η αιτούσα, προκύπτει ότι συντρέχει, καταρχήν, η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 ως ισχύει.

Εν προκειμένω, η νομική βάση για την υποβολή του αιτήματος είναι η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγον), καθώς αυτή επικαλείται ρητά η αναθέτουσα αρχή. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις πρόσφατα θεσπισθείσες διατάξεις (υπό παρ. 12) του ν. 4368/2019(Α' 21) περί *"συνδρομής του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας στη διαχείριση της προσφυγικής κρίσης ..."* - ως αυτές τροποποιήθηκαν και ισχύουν με το άρθρο 17 του ν. 4650/2019 (Α' 207)- τις οποίες δεν επικαλείται η αιτούσα στο πλαίσιο του εξεταζόμενου αιτήματός της, εισήχθη η δυνατότητα των φορέων του Δημοσίου, στους οποίους ανήκει και η αιτούσα, όπως συνάπτουν (από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εισαχθείσας τροποποίησης του ως άνω νόμου (ήτοι από 17.12.2019) και μέχρι τις 30.06.2020) *"κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης"* και *"με την επιφύλαξη εφαρμογής της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις"* δημόσιες συμβάσεις με τη διαδικασία της *"διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού"*, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας, προκειμένου *"για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από την αύξηση των μεταναστευτικών - προσφυγικών ροών, ιδίως σχετικά με την ίδρυση, κατασκευή, συντήρηση, μετατροπή και λειτουργία των Δομών Προσωρινής Υποδοχής και Φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών, καθώς και των Προαναχωρησιακών Κέντρων Κράτησης Αλλοδαπών"*. Ορθώς δε, κατά την κρίση της Αρχής, η αναθέτουσα αρχή δεν επικαλείται την ως άνω διάταξη για την εξέταση του υποβληθέντος αιτήματος καθώς διαφαίνεται ότι το αντικείμενο της εν θέματι σύμβασης (προμήθεια φορητών ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων θερμικών καμερών) δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της.

Κατά την άποψη του Προέδρου της Αρχής και του μέλους της, Δημητρίου Λουρίκα, δεν συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της εν λόγω σύμφωνης γνώμης επί του εξεταζόμενου αιτήματος, μιας και η υπό σύναψη σύμβαση εμπίπτει, κατά την άποψη τους, στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2(α) του άρθρου 96 του ν. 4368/2019 (Α' 21) περί *"συνδρομής του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας στη διαχείριση της προσφυγικής κρίσης ..."* ως αυτές τροποποιήθηκαν και ισχύουν με τις πρόσφατα θεσπισθείσες διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4650/2019 (ΦΕΚ Α' 207/17.12.2019).

Σε κάθε περίπτωση, δέον όπως σημειωθεί ότι η Αρχή έχει κρίνει στην υπ' αριθμ. Α19/27.12.2019 γνώμη της επί του σχετικού νομοσχεδίου (η οποία είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της), ότι η κατά τα ως άνω εισαχθείσα παρέκκλιση δεν είναι σαφές εάν αφορά και στην προβλεπόμενη κατά το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής (βλ. συγκεκριμένα υπό σελ. 18 της ως άνω γνώμης όπου αναφέρονται σχετικώς τα εξής: *"σε κάθε περίπτωση, δεν είναι σαφές, ποιες είναι οι διατάξεις από τις οποίες εισάγεται η υπό εξέταση παρέκκλιση και εάν η παρέκκλιση αυτή αφορά και την προβλεπόμενη κατά το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή*

των αναθετουσών αρχών στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων άνω των ορίων.”)

14. Επισημαίνεται ότι η διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα παλιότερα άρθρα 24 και 25 π.δ/τος 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας.

Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2004/18/ΕΚ, συναφώς δε και η Οδηγία 2014/24/ΕΕ, να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

15. Περαιτέρω, γίνεται δεκτό ότι κάθε αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην συγκεκριμένη εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011).

Επιπλέον, το Ελεγκτικό Συνέδριο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕλΣυν 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008 υπό το (προϊσχύσαν) καθεστώς της διάταξης του άρθρου 25 περ. 1 υποπερ. γ' του π.δ/τος 60/2007, το οποίο είχε ενσωματώσει στο εθνικό δίκαιο την Οδηγία 2004/18/ΕΚ, την οποία και κατήργησε η Οδηγία 2014/24/ΕΕ που ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το ν. 4412/2016).

16. Ειδικότερα, κατά την πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, «ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται εκείνα τα αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία, ακριβώς επειδή δεν μπορούσαν να είναι γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα της ευθύνης της, κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο από την ίδια προγραμματισμό των αναγκαίων για την αντιμετώπισή τους ενεργειών. Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται για την ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών, που είναι απολύτως αναγκαίες για την άμεση εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων αναγκών που προέκυψαν εξαιτίας των απρόβλεπτων γεγονότων, και όχι για την κάλυψη των τακτικών αναγκών της. Σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις που αφορούν στην ανάθεση με διαδικασία διαπραγμάτευσης πρέπει να ερμηνεύονται συστατικά, καθόσον εισάγουν παρεκκλίσεις από την εφαρμογή των κανόνων που διέπουν την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, το δε βάρος απόδειξης, ότι πράγματι συντρέχουν σωρρευτικώς οι εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την εκάστοτε παρέκκλιση, φέρει η αναθέτουσα αρχή η οποία κάθε φορά τις επικαλείται» (βλ. ΕλΣυν. Ζ' Κλιμάκιο πράξη 164/2018 και Τμήμα VI απόφαση 1326/2018 και τις εκεί παραπομπές σε ΕλΣυν. Τμ. Μειζ. Επτ. Συνθ. 707/2013, VI Τμ. 3015, 3217/2012, κ.ά.).

17. Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 συνδέεται με τη σωρευτική συνδρομή πέντε προϋποθέσεων και συγκεκριμένα των εξής:

i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, όπως πχ. η ανοικτή ή κλειστή διαγωνιστική διαδικασία, ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης, iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει, iv) το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος, v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εάν δεν πληρούνται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή της αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

18. Αξιολογώντας, εν προκειμένω, τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 στην κρινόμενη υπόθεση, προκύπτουν τα εξής:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης η οποία δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων:

Η επικαλούμενη από την αιτούσα αναθέτουσα αρχή κατεπείγουσα ανάγκη έγκειται στην “*προμήθεια ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων (θερμικών καμερών) για τη χρήση από τα πλωτά επιχειρησιακά μέσα του ΛΣ - ΕΛ.ΑΚΤ.*”, και συγκεκριμένα στην προμήθεια δεκαπέντε (15) μόνιμων ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων (θερμικών καμερών) για τις ανάγκες των ισάριθμων μεγαλύτερων πλωτών μέσων του Λ.Σ.-ΕΛΛ.Ακτ. από τα συνολικά σαράντα ένα (41) πλωτά μέσα, τα οποία αυτό διαθέτει για την επιτήρηση των περιοχών Έβρου και Ανατολικού Αιγαίου, και είκοσι (20) φορητών συστημάτων τέτοιου είδους για τις κατά περίπτωση ανάγκες των υπολοίπων πιο μικρών εκ των εν λόγω πλωτών μέσων.

Όσον αφορά στη σκοπιμότητα της υπό σύναψη σύμβασης, σημειώνεται ότι η προμήθεια του συγκεκριμένου εξοπλισμού, ο οποίος, κατά την αιτούσα, “*βοηθά στην ανίχνευση – εντοπισμό μικρών στόχων (ανθρώπινη δραστηριότητα – μικρό όχημα) από μακρινές αποστάσεις (πάνω από 5 χλμ) τόσο κατά τη διάρκεια της ημέρας όσο και κατά τη διάρκεια της νύχτας χρησιμοποιώντας την υπέρυθη ακτινοβολία και ανιχνεύοντας την θερμότητα*”, εντάσσεται στο πλαίσιο των δράσεων του Λ.Σ.-ΕΛΛ.Ακτ., το οποίο ανήκει στη διοικητική δομή της αιτούσας αναθέτουσας αρχής, για τη βελτίωση της επιτήρησης των θαλασσιών συνόρων της χώρας έναντι των παράτυπα εισερχομένων προσώπων, με στόχο “*την αποτελεσματική μείωση των ροών εισόδου παράνομων μεταναστών από τα θαλάσσια σύνορα της χώρας, τη σύλληψη των διακινητών αλλά και την παροχή βοήθειας στους κινδυνεύοντες*”, δεδομένου ότι, όπως ισχυρίζεται η αιτούσα, “*η συγκεκριμένη προμήθεια θα προσδώσει επιχειρησιακό πλεονέκτημα για την αντιμετώπιση του φαινομένου των μεγάλων μεταναστευτικών ροών, ενώ ταυτόχρονα θα συμβάλει αποτελεσματικά στην επιτήρηση των θαλασσιών συνόρων υπό το πρίσμα της κρατικής ασφάλειας*”.

Συναφώς, όπως βεβαιώνει η αιτούσα στο ως άνω συμπληρωματικό της έγγραφο, το Λ.Σ.-ΕΛΛ.Ακτ. διαθέτει επί του παρόντος για την κάλυψη των “*αναγκών επιτήρησης του θαλάσσιου πεδίου*” συνολικά σαράντα οκτώ (48) φορητά συστήματα θερμικών καμερών, τα οποία προμηθεύθηκε τα έτη 1998 και 2003, με τα δεκαέξι (16) εξ αυτών να μην λειτουργούν επί του παρόντος “*συνεπεία πολυετούς και εντατικής χρήσης*”, και τα οποία, κατά την αιτούσα, παρουσιάζουν υποδεέστερες τεχνικές δυνατότητες σε σχέση με τα ζητούμενα συστήματα.

Κατά συνέπεια, λαμβανομένου υπόψη αφενός του ότι, όπως επικαλείται η αιτούσα, “*από τις αρχές του 2019 έως τα τέλη του Νοεμβρίου του τ.ε. έχουν εισέλθει διαμέσου των θαλάσσιων οδών εξήντα δύο χιλιάδες οκτακόσια σαράντα εννέα (62.849) Παράτυπα Εισερχόμενα Πρόσωπα, ενώ το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2018 είχε καταγραφεί είσοδος τριάντα τέσσερις χιλιάδες οκτακόσια ενενήντα*

επτά (34.897) Παράτυπα Εισερχομένων Προσώπων”, αφετέρου του ότι, σύμφωνα με τις επικαλούμενες επίσημες εκτιμήσεις της FRONTEX (ευρωπαϊκού οργανισμού αρμόδιου για τη φύλαξη των ευρωπαϊκών συνόρων), οι διά θαλάσσης μεταναστευτικές – προσφυγικές ροές προς τη χώρα μας παράτυπα εισερχομένων προσώπων δεν αναμένεται να μειωθούν κατά το τρέχον έτος (2020), διαφαίνεται καταρχάς ότι η επικαλούμενη ανάγκη χρήζει αντιμετώπισης το συντομότερο δυνατόν.

Από την άλλη πλευρά, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η ανάγκη επιτήρησης των ακτογραμμών των περιοχών Έβρου και Ανατολικού Αιγαίου έναντι των παράτυπα εισερχομένων προσώπων με τη χρήση ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων θερμικών καμερών, όπως τα ζητούμενα, έχει διαπιστωθεί από το Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ. ήδη από αρχές Ιουλίου 2014 και υφίσταται αδιαλήπτως από τούδε, σε σημείο που να δύναται να θεωρηθεί πλέον ως πάγια και διαρκής ανάγκη της Διοίκησης, σύμφωνα με τα παρακάτω αναφερόμενα υπό σελ. 17 στην παρούσα, πλην όμως δεν έχει θεραπευθεί μέχρι σήμερα λόγω μη εξασφάλισης έως και πρόσφατα (και συγκεκριμένα έως την 2.12.2029) της σχετικής χρηματοδότησης για την υλοποίηση της υπόψη προμήθειας.

Πιο συγκεκριμένα, ήδη από 2.7.2014, η Διεύθυνση Πλωτών και Χερσαίων Μέσων - Διεύθυνση Εναερίων Μέσων (ΔΙΠΧΕΜ-ΔΕΝΜΕ) του Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ. είχε υποβάλει το σχετικό με α.π 123.8/2014/2784/2.7.2014 αίτημα προς την αρμόδια Υπηρεσία αυτού (ΔΕΛΑΛ) προκειμένου για την ένταξη στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία 2014-2020 της χρηματοδότησης της προμήθειας, μεταξύ άλλων, και είκοσι συστημάτων φορητών θερμικών καμερών για τα περιπολικά σκάφη του Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ. προϋπολογισμού 1.000.000€, χωρίς όμως η εν λόγω χρηματοδότηση να έχει εξασφαλισθεί μέχρι και πρόσφατα (και συγκεκριμένα μέχρι και προ της 2.12.2019), καθώς, όπως προβάλλει η αιτούσα, *“όλο αυτό το διάστημα, με δεδομένη τη στενή δημοσιονομική κατάσταση και την περικοπή του προϋπολογισμού, οι πόροι του φορέα μας δεν επαρκούσαν για την προμήθεια του θέματος, καθώς μόλις και μετά βίας καλύπτουν τα λειτουργικά έξοδα του επιχειρησιακού στόλου του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ.”*

Όσον αφορά δε στο εάν η κάλυψη της επικαλούμενης κατεπείγουσας ανάγκης δεν συμβιβάζεται με την τήρηση των προθεσμιών που επιτάσσουν³ άλλες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, όπως πχ. η ανοικτή επισπευσμένη διαδικασία του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016, η αιτούσα προβάλλει τον ισχυρισμό ότι *“η οποιαδήποτε προσθήκη”* στο χρόνο παράδοσης των προς προμήθεια ειδών, τον οποίο καθόρισε κατόπιν έρευνας αγοράς σε έξι (6) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της οικείας σύμβασης με τον επιλεγέντα ανάδοχο, *“επιπλέον χρονικού διαστήματος το οποίο θα απαιτηθεί για την διενέργεια ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας, λόγω του χρόνου που απαιτείται εκ του νόμου*

³ βλ. σχετικά και Ανακοίνωση COM (2015)454 final της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις σε σχέση με την τρέχουσα κρίση του ασύλου, με βάση την οποία οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει, πρώτον, να εξετάζουν κάθε δυνατότητα σύντμησης των προθεσμιών με τη χρήση επισπευσμένης διαδικασίας και αν οι λύσεις αυτές δεν επιτρέπουν επαρκώς ταχεία παροχή προμηθειών και υπηρεσιών, μπορεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο χρήσης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση. Για παράδειγμα, στην ανοικτή διαδικασία επιτρέπεται, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016, συντεταγμένη προθεσμία παραλαβής προσφορών 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης, μόνον σε περίπτωση που επείγουσα κατάσταση δεόντως τεκμηριωμένη από την αναθέτουσα αρχή καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρ. 27, ήτοι των 35 ημερών από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της οικείας προκήρυξης σύμβασης. Για τη δε κλειστή διαδικασία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 28 ν. 4412/2016, επιτρέπονται συντεταγμένες προθεσμίες: 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και 10 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την παραλαβή των προσφορών, όταν δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα ανάγκη καθιστά αδύνατη την τήρηση των προθεσμιών του ανωτέρω άρθρου.

4412/2016 για τέτοιου είδους διαδικασίες, θα σημάνει σχεδόν τον τριπλασιασμό του χρόνου που θα απαιτηθεί για την προμήθεια των θερμικών καμερών, γεγονός που καθιστά αναποτελεσματική την βασική επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, ήτοι την κατά το δυνατό μείωση των μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών για το έτος 2020 και εκείθεν.”

Σχετικά προς τον ανωτέρω προβαλλόμενο ισχυρισμό της αιτούσας, προς επίρρωση του οποίου η αιτούσα δεν προσκόμισε τα δεδομένα της πρότερης πείρας της από παρόμοιου αντικειμένου ανοικτούς διαγωνισμούς που διενήργησε στο παρελθόν, πρέπει να συνεκτιμηθεί, όπως έχει κριθεί νομολογιακά, το ότι η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, πχ. εξαιτίας της υποχρέωσης τήρησης διαδικασίας δημοσιεύσεων ή της δυνατότητας των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων για την υποβολή ενστάσεων, προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων κατά το προσυμβατικό στάδιο, δεν συνιστά απρόβλεπτη κατάσταση η οποία να συνδέεται αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη απευθείας ανάθεσης της σχετικής προμήθειας (βλ. ενδεικτικά VI Τμ. Ελ. Συν. 91/2007, 205/2007 και Τμήμα IV 160/2013, 182/2014).

Συνεπώς, υπό το πρίσμα αυτό, διαφαίνεται ότι η αιτούσα δεν δύναται να αντλεί βάσιμο επιχείρημα για τη μη προσφυγή της σε ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για την ανάθεση της εξεταζόμενης δημόσιας σύμβασης προμήθειας επικαλούμενη το δυνητικά χρονοβόρο μίας τέτοιου τύπου διαδικασίας και μόνον, πολλώ δε μάλλον λαμβανομένου υπόψη και του ότι το εξεταζόμενο αίτημα δεν παρουσιάζει χρονική συνοχή, ενόψει του ότι η προσφυγή στη σκοπούμενη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση δεν διενεργείται εντός ευλόγου σε σχέση με την από 2.7.2014 διαπίστωση της επικαλούμενης ανάγκης χρόνου (πρβλ. υπ’ αριθμ. Δ107/2018 γνώμη της Αρχής, όπου, μεταξύ άλλων, έχει κριθεί ότι στο ζήτημα της αδυναμίας τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών “περιλαμβάνεται και η χρονική συνοχή, με την έννοια της εντός ευλόγου σε σχέση με το επικαλούμενο γεγονός χρόνου προσφυγής στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση”).

(ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις, γενεσιουργούς της κατεπείγουσας ανάγκης, η αιτούσα επικαλείται, κατά πρώτον, τη “νέα πρόσφατη αύξηση των μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών το έτος 2019, η οποία μέχρι προσφάτως ήταν 62.849 παράτυπα εισελθέντα άτομα, διπλάσια σε σχέση με το έτος 2018 που ήταν 34.897 άτομα, όπως αποτυπώνεται σε σχετική στατιστική απεικόνιση που επισυνάπτεται στο παρόν, βάσει των στοιχείων του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.” και, κατά δεύτερον, το γεγονός ότι η χρηματοδότηση της υπόψη προμήθειας δεν κατέστη δυνατό να εξασφαλισθεί μέχρι πρόσφατα (και συγκεκριμένα μέχρι την 2.12.2019), όταν με τη με α.π. 2/85017/2.12.2019 (ΑΔΑ: 6ΕΡ8Η-Π1Η) Απόφαση Υπουργείου Οικονομικών/ΓΓΔΠ/Γενικό Λογιστήριο του Κράτους κατέστη “δυνατή πλέον η χρηματοδότηση για την συγκεκριμένη προμήθεια, και μάλιστα μέσω του τακτικού προϋπολογισμού του ΥΝΑΝΠ, γεγονός που κατέστη δυνατό λόγω των εκρηκτικών διαστάσεων που έλαβαν πρόσφατα οι μεταναστευτικές – προσφυγικές ροές οι οποίες δρομολόγησαν την εξασφάλιση οικονομικών πόρων κατόπιν συντονισμού των συναρμόδιων Υπουργείων που κατέστη πλέον επιβεβλημένος”.

Συναφώς προς τη δεύτερη εκ των ανωτέρω επικαλούμενων περιστάσεων, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι “και στο παρελθόν, ήδη από την πρώτη στιγμή που είχε αρχίσει να διαφαίνεται αύξηση των μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών, το έτος 2014, είχαν γίνει προσπάθειες ανεύρεσης πόρων χρηματοδότησης μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2014-2020, για την προμήθεια θερμικών καμερών που θα βοηθούσαν στην ανάσχεση των ροών αυτών, όπως αποδεικνύεται από το αριθμ. 123.8/2014/αρ.σχεδ. 2784/02-07-2014 ΦΕΣ ΔΙΠΧΕΜ-ΔΕΝΜΕ, κάτι που ωστόσο δεν κατέστη δυνατό.”

Ως προς την πρώτη εκ των ανωτέρω επικαλούμενων περιστάσεων, επισημαίνεται ότι το γεγονός ότι “από τις αρχές του 2019 έως τα τέλη του Νοεμβρίου του τ.ε. έχουν εισέλθει διαμέσου των θαλάσσιων οδών εξήντα δύο χιλιάδες οκτακόσια σαράντα εννέα (62.849) Παράτυπα Εισερχόμενα Πρόσωπα, ενώ το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2018 είχε καταγραφεί είσοδος τριάντα τέσσερις χιλιάδες οκτακόσια ενενήντα επτά (34.897) Παράτυπα Εισερχομένων Προσώπων”, δεν πιθανολογείται βασίμως ότι δύναται να θεωρηθεί απρόβλεπτη για την αιτούσα περίπτωση κατά την έννοια της νομολογίας (βλ.

ανωτέρω υπό παρ. 15 και 16, σελ. 11 και 12 της παρούσας), καθώς, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η ανάγκη της αποτελεσματικής επιτήρησης του αυξημένου αριθμού παράτυπα εισερχομένων διά θαλάσσης στη χώρα μας προσώπων με τη χρήση συστημάτων θερμικών καμερών, προς θεραπεία της οποίας σκοπείται να συναφθεί η εξεταζόμενη σύμβαση, δεν αποτελεί πρόσφατα διαπιστωθείσα από το ελληνικό Δημόσιο ανάγκη αλλά ανάγκη η οποία ήταν γνωστή στο Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ. ήδη από τον Ιούλιο 2014, έτος κατά το οποίο καταγράφηκαν 41.038 παράτυπα εισερχόμενα πρόσωπα στη χώρα μας, και συνέχισε να υφίσταται σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό και καθόλα τα επόμενα έτη και ιδίως, όπως παραδέχεται η αιτούσα, κατά τη *“μεγάλη μεταναστευτική κρίση του 2015-2016, κατά την οποία το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή συνέβαλε αφενός στη διάσωση πάνω από 187.000 ατόμων και αφετέρου στη διαχείριση μεταναστευτικών ροών που ξεπέρασαν το 1.000.000 ανθρώπων.”*

Πράγματι, όπως προκύπτει από την υποβληθείσα επίσημη έκθεση της FRONTEX για το έτος 2019, οι δια θαλάσσης μεταναστευτικές – προσφυγικές ροές προς τη χώρα μας κορυφώθηκαν, και μάλιστα σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από αυτόν του έτους 2019, κατά τα έτη 2015 (με καταγεγραμμένα 856.723 παράτυπα εισερχόμενα πρόσωπα) και 2016 (με καταγεγραμμένα 173.450 παράτυπα εισερχόμενα πρόσωπα), πράγμα που σημαίνει ότι η ανάγκη επιτήρησης των διά θαλάσσης παράτυπα εισερχομένων στη χώρα μας προσώπων κατά τα έτη 2015 και 2016 ήταν κατά τεκμήριο πολύ πιο οξυμένη σε σχέση με την αντίστοιχη ανάγκη για το έτος 2019, όταν καταγράφηκαν 62.849 παράτυπα εισερχόμενα πρόσωπα, τα οποία η αιτούσα επικαλείται ως την απρόβλεπτα αυξημένη μεταναστευτική – προσφυγική ροή στην οποία οφείλεται η επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη.

Συνεπώς, ενόψει των προεκτεθέντων, δύναται να θεωρηθεί ότι η ανάγκη αποτελεσματικής επιτήρησης των διά θαλάσσης παράτυπα εισερχομένων στη χώρα μας προσώπων μέσω της προμήθειας ηλεκτροοπτικών συστημάτων θερμικών καμερών, όπως τα ζητούμενα, συνιστά πάγια και διαρκή ανάγκη, την οποία η Διοίκηση έχει διαπιστώσει ήδη από αρχές Ιουλίου 2014 (βλ. το με α.π. 123.8/2014/αρ.σχεδ. 2784/2.7.2014 εσωτερικό έγγραφο ΔΙΠΧΕΜ-ΔΕΝΜΕ του Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ.), αλλά και καθόλα τα επόμενα έτη, και την κάλυψη της οποίας όφειλε να σχεδιάζει και προγραμματίζει εγκαίρως μέσω τακτικής ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας και όχι κατά τρόπο αποσπασματικό με απευθείας ανάθεση (πρβλ. γνώμη Α19/27.12.2019 της Αρχής επί διατάξεων του νομοσχεδίου με θέμα *«Ρυθμίσεις Θεμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας»*, οι οποίες δημοσιεύθηκαν στο ΦΕΚ Α' 207/17.12.2019 ως άρθρο 17 του ν. 4650/2019 προς τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 96 ν. 4368/2019 (Α' 21), όπου, όσον αφορά στις ανάγκες που γεννώνται για το Δημόσιο συνεπεία της αύξησης των μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών προς τη χώρα μας από το 2014 και εντεύθεν, έχουν κριθεί τα εξής: *“είναι φανερό, λαμβάνοντας υπ' όψιν το πλήθος σχετικών ρυθμίσεων (ενδεικτικά, παρ. 10 άρθρου 14 ν. 4332/2015, παρ. 8 άρθρου 28 ν. 4033/2011, αλλά και την αρχική μορφή της προτεινόμενης που είχε ήδη τεθεί από το 2016), ότι πρόκειται πλέον για διαρκείς ανάγκες, την κάλυψη των οποίων η δημόσια διοίκηση οφείλει να σχεδιάζει και να προγραμματίζει εγκαίρως, μέσω ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας, σε υλοποίηση των διεθνών και ενωσιακών δεσμεύσεων της χώρας και όχι με τρόπο αποσπασματικό”*).

Τέλος, ως προς τη δεύτερη εκ των ανωτέρω επικαλούμενων περιστάσεων, επισημαίνεται ότι η μη εξασφάλιση της χρηματοδότησης υλοποίησης της προς σύναψη σύμβασης προμήθειας καθόλο το μεσολαβούν χρονικό διάστημα από την 2.7.2014 (όταν για πρώτη φορά υπεβλήθη το με α.π. 123.8/2014/αρ.σχεδ. 2784/2.7.2014 αίτημα της αρμόδιας Υπηρεσίας του Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ. για τη χρηματοδότηση μέρους της υπόψη προμήθειας μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2014-2020) έως και μέχρι την 2.12.2019 (όταν με την ως άνω απόφαση Υπουργείου Οικονομικών/ΓΓΔΠ/Γενικό Λογιστήριο του Κράτους εξασφαλίσθηκε τελικά η χρηματοδότηση της υπόψη προμήθειας, ποσού 5.000.000€, μέσω του τακτικού προϋπολογισμού εξόδων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για το έτος 2020 από τις *“Δαπάνες μεταναστευτικών ροών”* του εν λόγω Υπουργείου) ανάγεται στη σφαίρα ευθύνης της Διοίκησης, μερικώς δε και στη σφαίρα ευθύνης της αιτούσας αναθέτουσας αρχής, όπως αναφέρεται παρακάτω στην παρούσα υπό προϋπόθεση (iv), και, συνεπώς, δεν δύναται βασίμως να θεωρηθεί ως απρόβλεπτη περίπτωση κατά την έννοια της νομολογίας (βλ. ανωτέρω υπό παρ. 15 και 16, σελ. 11 και 12 της παρούσας).

(iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή κατεπείγουσας ανάγκης

Προκειμένου για τη συνδρομή της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 θα πρέπει η κατεπείγουσα ανάγκη που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή να οφείλεται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες για αυτήν περιστάσεις, με τις οποίες η ανάγκη αυτή να τελεί σε αιτιώδη συνάφεια.

Στην κρινόμενη υπόθεση, διαφαίνεται, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα υπό προϋπόθεση (ii) της παρούσας, ότι οι περιστάσεις τις οποίες επικαλείται η αιτούσα ως γενεσιουργά αίτια της επικαλούμενης κατεπείγουσας ανάγκης δεν δύνανται βασίμως να θεωρηθούν ως απρόβλεπτες κατά την έννοια της προπαρατεθείσας νομολογίας, συνεπώς παρέλκει η εξέταση της συγκεκριμένης προϋπόθεσης συνδρομής της επικαλούμενης διάταξης.

(iv) Ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλείται η αιτούσα αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική της ευθύνη

Όσον αφορά στη συγκεκριμένη προϋπόθεση συνδρομής της επικαλούμενης διάταξης, η αιτούσα επικαλείται, κατά πρώτον, ότι η υλοποίηση της υπόψη προμήθειας, η ανάγκη της οποίας διαπιστώθηκε από το Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ. ήδη από τον Ιούλιο 2014 (βλ. το με α.π. 123.8/2014/2784/2.7.2014 έγγραφο αίτημα της Διεύθυνσης Πλωτών και Χερσαίων Μέσων - Διεύθυνσης Εναερίων Μέσων (ΔΙΠΧΕΜ-ΔΕΝΜΕ) του Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ. προς την αρμόδια Υπηρεσία (ΔΕΛΛΑ Γ') του Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ. προκειμένου για την ένταξη στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιεία 2014-2020 της χρηματοδότησης της υπόψη προμήθειας), δεν κατέστη δυνατή, παρόλες τις προς τούτο ενέργειές της, καθόλο το μεσολαβούν έως και πρόσφατα χρονικό διάστημα λόγω έλλειψης χρηματοδότησης, η οποία εξασφαλίστηκε τελικά την 2^η.12.2019 από πόρους του τακτικού προϋπολογισμού έτους 2020 της αιτούσας δυνάμει της με α.π. 2/85017/02.12.2019 (ΑΔΑ: 6ΕΡ8Η-Π1Η) απόφασης Υπουργείου Οικονομικών/ΓΓΔΠ/Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Ειδικότερα, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι *“και στο παρελθόν, ήδη από την πρώτη στιγμή που είχε αρχίσει να διαφαίνεται αύξηση των μεταναστευτικών – προσφυγικών ροών, το έτος 2014, είχαν γίνει προσπάθειες ανεύρεσης πόρων χρηματοδότησης μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2014-2020, για την προμήθεια θερμικών καμερών που θα βοηθούσαν στην ανάσχεση των ροών αυτών, όπως αποδεικνύεται από το αριθμ. 123.8/2014/αρ.σχεδ. 2784/02-07-2014 ΦΕΣ ΔΙΠΧΕΜ-ΔΕΝΜΕ, κάτι που ωστόσο δεν κατέστη δυνατό. Εντούτοις, μόλις προσφάτως, ήτοι την 02-12-2019 με το ανωτέρω υπό στοιχείο ε' σχετικού [πρόκειται για την ως άνω απόφαση Υπουργείου Οικονομικών/ΓΓΔΠ/Γενικό Λογιστήριο του Κράτους], μας έγινε γνωστό ότι εξασφαλίστηκε προανάληψη υποχρέωσης μέσω της οποίας είναι δυνατή πλέον η χρηματοδότηση για την συγκεκριμένη προμήθεια, και μάλιστα μέσω του τακτικού προϋπολογισμού του ΥΝΑΝΠ, γεγονός που κατέστη δυνατό λόγω των εκρηκτικών διαστάσεων που έλαβαν πρόσφατα οι μεταναστευτικές – προσφυγικές ροές οι οποίες δρομολόγησαν την εξασφάλιση οικονομικών πόρων κατόπιν συντονισμού των συναρμόδιων Υπουργείων που κατέστη πλέον επιβεβλημένος.”*

Επιπρόσθετα, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι *“κατά τα προηγούμενα έτη υπήρχε προγραμματισμός της σχετικής προμήθειας καθώς υπήρχε η σχετική ανάγκη και κατά το παρελθόν”,* ειδικότερα δε ότι είχε εντάξει την υπόψη προμήθεια στους πίνακες προγραμματισμού προμηθειών του Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ. για τα έτη 2016 και 2017, όπως και ότι *“γινόταν δε διαρκής προσπάθεια εξεύρεσης χρηματοδότησης από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα πλην όμως αυτό δεν κατέστη εφικτό”,* πλην όμως ισχυρίζεται ότι *“λόγω της δημοσιονομικής κατάστασης των προηγούμενων ετών οι πόροι του φορέα μας δεν επαρκούσαν για την εν θέματι προμήθεια, συνεπώς δεν υπήρχε δυνατότητα εξεύρεσης χρηματοδότησης από την πηγή αυτή (τακτικός προϋπολογισμός)”.*

Προς επίρρωση των ανωτέρω, με το με α.π. 743/5.2.2020 μήνυμά της ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η αιτούσα υπέβαλε φάκελο σχετικής αλληλογραφίας, και συγκεκριμένα *“το Α.Π.2831.1/86635/11-10-16 ΦΕΣ ΔΕΜ περί προγραμματισμού προμηθειών 2017, το Α.Π.2831.1/15/6538/27-01-16 ΦΕΣ ΔΕΜ περί*

προγραμματισμού προμηθειών 2016, το Α.Π.2834.1/724/04-01-2018 ΦΕΣ ΔΕΜ, το από 11-06-2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Επ. Δομής ΕΣΠΑ, το από 18-06-2018 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ΔΕΜ Α' προς Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ", από την οποία, κατά την αιτούσα, αποδεικνύεται "η συμπερίληψη της ανάγκης προμήθειας θερμικών καμερών στον ετήσιο προγραμματισμό προμηθειών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. αλλά η αδυναμία ένταξης της χρηματοδότησης αυτών σε κάποιο συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα λόγω κάλυψης του προϋπολογισμού των προγραμμάτων αυτών από άλλες ανάγκες προμηθειών."

Εν προκειμένω, από την εξέταση της ανωτέρω αλληλογραφίας προκύπτει ότι η χρηματοδότηση υλοποίησης της υπόψη προμήθειας εξασφαλίσθηκε μόλις πρόσφατα, και συγκεκριμένα την 2^η.12.2019 από πόρους του τακτικού προϋπολογισμού έτους 2020 της αιτούσας, δυνάμει της με α.π. 2/85017/02.12.2019 (ΑΔΑ: 6ΕΡ8Η-Π1Η) απόφασης Υπουργείου Οικονομικών/ΓΓΔΠ/Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, σε συνέχεια του με α.π. 2811.6/85134/2019/25.11.2019 εγγράφου αιτήματος της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Περαιτέρω, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου, διαπιστώθηκε ότι η προμήθεια εξοπλισμού όμοιου με τον ζητούμενο είχε ενταχθεί στον πίνακα προγραμματισμού προμηθειών της Διεύθυνσης Επιχειρησιακών Μέσων (ΔΕΜ) του Λ.Σ.-ΕΛ.Ακτ. για τα έτη 2016 και 2017, και συγκεκριμένα η προμήθεια σαράντα (40) φορητών και είκοσι πέντε (25) μόνιμων θερμικών καμερών, συνολικού προϋπολογισμού 2+9=11 εκ. € είχε ενταχθεί στον πίνακα προγραμματισμού ΔΕΜ/Λ.Σ.-ΕΛ.Ακτ. έτους 2016 (βλ. το με α.π. 2831.1/15/6538/27.1.16 εσωτερικό έγγραφο της ΔΕΜ περί προγραμματισμού προμηθειών 2016), η δε προμήθεια σαράντα (40) φορητών θερμικών καμερών, συνολικού προϋπολογισμού 2 εκ. € είχε ενταχθεί στον πίνακα προγραμματισμού ΔΕΜ/Λ.Σ.-ΕΛ.Ακτ. έτους 2017 (βλ. το με α.π. 2831.1/86635/11.10.16 εσωτερικό έγγραφο της ΔΕΜ περί προγραμματισμού προμηθειών 2017).

Πλην όμως, καθόλο το χρονικό διάστημα από 2.7.2014 έως και 25.11.2019, όταν υπεβλήθη το με α.π. 2811.6/85134/2019/25.11.2019 έγγραφο αίτημα της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής προς το Υπουργείο Οικονομικών για την εξασφάλιση χρηματοδότησης της υπόψη προμήθειας από τακτικό προϋπολογισμό της αιτούσας, δεν προκύπτουν από το φάκελο της υπόθεσης, μολοντί ζητήθηκαν από την Αρχή, στοιχεία βάσει των οποίων να δύναται να συναχθεί ότι έχουν υποβληθεί και άλλα (πέραν του προαναφερομένου, υποβληθέντος την 25.11.2019) σχετικά αιτήματα της αιτούσας προς το Υπουργείο Οικονομικών/ΓΛΚ για την εξασφάλιση της σχετικής χρηματοδότησης κατά τα έτη 2014-2018, γεγονός το οποίο συνηγορεί στο ότι η αιτούσα δεν έχει επιδείξει - καθόλο το μεσολαβούν χρονικό διάστημα - τη δέουσα επιμέλεια προκειμένου για την εξασφάλιση της χρηματοδότησης της υπόψη προμήθειας, φέροντας εν μέρει ευθύνη για την παρατηρηθείσα μεγάλη καθυστέρηση, την οποία επικαλείται ως βασικό λόγο για την έως σήμερα μη υλοποίηση της υπόψη προμήθειας.

(ν) Ως προς την ανάθεση της εξεταζόμενης σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο

Καταρχήν επισημαίνεται ότι, λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της ρύθμισης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016, η εφαρμογή της συγκεκριμένης εξαιρετικής διαδικασίας για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης επιτρέπεται επί τη βάση της προσωρινής κάλυψης των επικαλούμενων κατεπείγουσών αναγκών και όχι του συνόλου των παγίων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής (βλ. πχ. αποφάσεις 56/2015 και Δ75/2019 της Αρχής), ενώ για τα αγαθά, τα έργα και τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητα μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπείγουσας ανάγκης η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του ισχύοντος νομικού πλαισίου. Επομένως το κατ' επίκληση των ανωτέρω διατάξεων του ν. 4412/2016 αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο και όχι να καλύπτει το σύνολο των αναγκών της αιτούσας αναθέτουσας αρχής, καθώς αυτές μπορούν να καλύπτονται με δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται με τις συνήθεις διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης (βλ. πχ. αποφάσεις Δ127/2018 και Δ75/2019 της Αρχής).

Στην ίδια λογική, όπως έχει κριθεί με τη Δ84/2019 απόφαση της Αρχής επί αιτήματος διαπραγμάτευσης αναθέτουσας αρχής υποβληθέντος υπό την ίδια ως άνω νομική βάση, “δεδομένου δε ότι οι εξαιρετικές περιπτώσεις αυτές απαιτούν άμεσες παρεμβατικές ενέργειες για την κάλυψη των κατεπειγουσών αναγκών, η προσφυγή στη διαπραγμάτευση, στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να περιορίζεται στην ανάθεση εκείνων των υπηρεσιών που κρίνονται αναγκαίες για την άμεση εξυπηρέτηση και ανακούφιση των σχετικών αναγκών”.

Εν προκειμένω, η αιτούσα, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο υποβληθέν με α.π. 2832.1/2782/2020/22.01.2020 ΦΕΣ ΥΝΑΝΠ/ΑΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ./ΔΕΜ-ΔΕΠΙΧ έγγραφο του Διευθυντή Κλάδου α΄ της Διεύθυνσης Επιχειρησιακών Μέσων (1ο γραφείο) και Διεύθυνσης Επιχειρήσεων (3ο γραφείο) του Λ.Σ. – Ελλ. Ακτ. περί παροχής διευκρινήσεων προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., προβάλλει τα εξής:

“Κατά την παρούσα χρονική περίοδο έχουν διατεθεί στις Λιμενικές Αρχές περιοχών Έβρου και Ανατολικού Αιγαίου σε μόνιμη βάση συνολικά σαράντα ένα (41) πλωτά μέσα διαφόρων κατηγοριών ενώ, στο πλαίσιο επιχειρησιακών αποστολών, έχουν διατεθεί προς ενίσχυση και επιχειρούν από άλλες Λιμενικές Αρχές και την Κεντρική Υπηρεσία επιπλέον τέσσερα (04) πλωτά μέσα. Από αυτά ελάχιστα διαθέτουν κάμερες ενώ όσες από αυτές είναι ακόμη λειτουργικές θεωρούνται απαρχαιωμένες και μειονεκτούν σημαντικά. Η προμήθεια των 15 μόνιμων ηλεκτρο – οπτικών συστημάτων, συνολικού προϋπολογισμού 3.000.000 €, πρόκειται να καλύψει τις ανάγκες των 15 μεγαλύτερων πλωτών μέσων από τα 41 που έχουν διατεθεί στις παραπάνω περιοχές, ενώ τα 20 φορητά συστήματα θα καλύψουν τις ανάγκες στα υπόλοιπα πιο μικρά πλωτά μέσα εκ των διατεθέντων. Αξίζει να αναφερθεί ότι ο συνολικός αριθμός των πλωτών επιχειρησιακών μέσων του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ. υπερβαίνει τα 200, γεγονός που καταδεικνύει ότι ο φορέας μας θα εξοπλίσει μέρος μόνο από το συνολικό αριθμό των σκαφών του με τη διαδικασία του επείγοντος. [...]”

Με βάση τα προεκτεθέντα, η αιτούσα προβάλλει τον ισχυρισμό ότι με την προς σύναψη δημόσια σύμβαση προμήθειας συνολικά τριάντα πέντε (35) μόνιμων και φορητών ηλεκτροοπτικών συστημάτων θερμικών καμερών σκοπεύει να εξοπλίσει με τέτοιου τύπου συστήματα το σύνολο των σαράντα ένα (41) πλωτών μέσων, τα οποία έχει επί του παρόντος διαθέσιμα για την επιτήρηση της ακτογραμμής των περιοχών του Έβρου και του Ανατολικού Αιγαίου και τα οποία αποτελούν μέρος του συνολικού αριθμού των (άνω των 200) πλωτών επιχειρησιακών μέσων του Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ. για την επιτήρηση της συνολικής ακτογραμμής της χώρας μας.

Συνεπώς, ενόψει και του ότι η αιτούσα δεν έχει προγραμματίσει την άμεση διενέργεια κάποιας τακτικής διαγωνιστικής διαδικασίας για την προμήθεια συστημάτων θερμικών καμερών, ει μη μόνον δηλώνει ότι “στην επόμενη προγραμματική περίοδο του 2021 – 2027, έχει σχεδιαστεί η προμήθεια ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων με κανονική διαγωνιστική διαδικασία, για τον εξοπλισμό και των λοιπών σκαφών του Σώματος”, διαπιστώνεται ότι η εξεταζόμενη δημόσια σύμβαση προμήθειας έχει σκοπό να καλύψει το σύνολο των πάγιων και διαρκών αναγκών της αιτούσας αναθέτουσας αρχής όσον αφορά στην επιτήρηση των ως άνω επίμαχων περιοχών της χώρας μας έναντι των παράτυπα εισερχομένων διά θαλάσσης προσώπων με τέτοιου τύπου συστήματα, χωρίς όμως από τα στοιχεία του φακέλου να τεκμηριώνεται το εάν το αντικείμενο της προς ανάθεση σύμβασης έχει τεθεί, σύμφωνα με την υπό εξέταση προϋπόθεση εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ΄ ν. 4412/2016, στο μέτρο του απολύτως απαραίτητου προς κάλυψη μόνον των άμεσα επιτακτικών αναγκών της όσον αφορά στην επιτήρηση των ανωτέρω επίμαχων περιοχών (Έβρου και Ανατολικού Αιγαίου).

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Αρχή κατά πλειοψηφία αποφασίζει:

Την μη παροχή της σύμφωνης γνώμης της, κατά το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ΄ υποπερ. δδ΄ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, επί του εξεταζόμενου αιτήματος του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής

Πολιτικής να προβεί κατ' επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης (κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης προμήθειας δεκαπέντε πέντε (15) μόνιμων και είκοσι (20) φορητών ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων (θερμικών καμερών), συνολικού προϋπολογισμού 5.000.000€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, για τις ανάγκες του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής (εφεξής Λ.Σ.-Ελλ.Ακτ.), με χρόνο παράδοσης τους έξι (6) μήνες από την υπογραφή της οικείας σύμβασης, λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 20 Φεβρουαρίου 2020

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης